

CG020 Genomika

Přednáška 2

Identifikace genů

Jan Hejátko

Funkční genomika a proteomika rostlin,
Mendelovo centrum genomiky a proteomiky rostlin,
Středoevropský technologický institut (CEITEC), Masarykova univerzita, Brno
hejatk@sci.muni.cz, www.ceitec.muni.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Literatura

▪ Zdrojová literatura ke kapitole 2

- Plant Functional Genomics, ed. Erich Grotewold, 2003, Humana Press, Totowa, New Jersey
- Majoros, W.H., Pertea, M., Antonescu, C. and Salzberg, S.L. (2003) GlimmerM, Exonomy, and Unveil: three ab initio eukaryotic gene finders. *Nucleic Acids Research*, **31**(13).
- Singh, G. and Lykke-Andersen, J. (2003) New insights into the formation of active nonsense-mediated decay complexes. *TRENDS in Biochemical Sciences*, **28** (464).
- Wang, L. and Wessler, S.R. (1998) Inefficient reinitiation is responsible for upstream open reading frame-mediated translational repression of the maize R gene. *Plant Cell*, **10**, (1733)
- de Souza et al. (1998) Toward a resolution of the introns early/late debate: Only phase zero introns are correlated with the structure of ancient proteins *PNAS*, **95**, (5094)
- Feuillet and Keller (2002) Comparative genomics in the grass family: molecular characterization of grass genome structure and evolution *Ann Bot*, **89** (3-10)
- Frobius, A.C., Matus, D.Q., and Seaver, E.C. (2008). Genomic organization and expression demonstrate spatial and temporal Hox gene colinearity in the lophotrochozoan *Capitella* sp. I. *PLoS One* **3**, e4004

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Postupy „přímé“ a reverzní genetiky
 - rozdíly v myšlenkových přístupech k identifikaci genů a jejich funkcí
- Identifikace genů *ab initio*
 - struktura genů a jejich vyhledávání
 - genomová kolinearita a genová homologie
- Experimentální identifikace genů
 - příprava genově obohacených knihoven pomocí technologie metylačního filtrování
 - EST knihovny
 - přímá a reverzní genetika

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Postupy „přímé“ a reverzní genetiky
 - rozdíly v myšlenkových přístupech k identifikaci genů a jejich funkcí

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Přímá vs. reverzní genetika

Revoluce v chápání pojmu genu

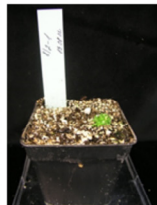
Přístupy „klasické“ genetiky

3

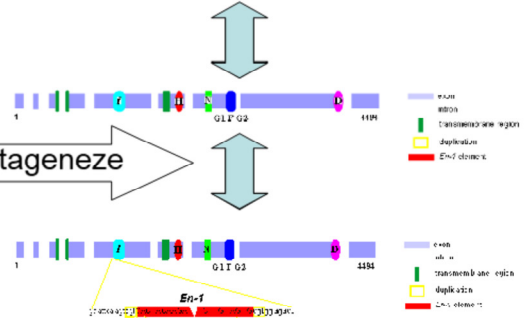
:

1

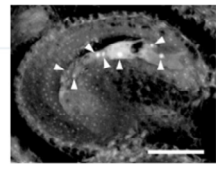

inzerční mutageneze

„Reverzně genetický“ přístup
 5'TTATATATATATATATATAAAAAATAAAATAAAA
 GAACAAAAAGAAAAATAAATA....3'

...aat tca agt cgt gga gac tac act..
 N S R C T I

TOJE VZDĚLÁVÁNÍ
 klace je spolufinancována
 opským sociálním fondem
 opořtem České republiky

Identifikace role genu *ARR21*

- Předpokládaný přenašeč signálu u dvoukomponentního signálního systému *Arabidopsis*

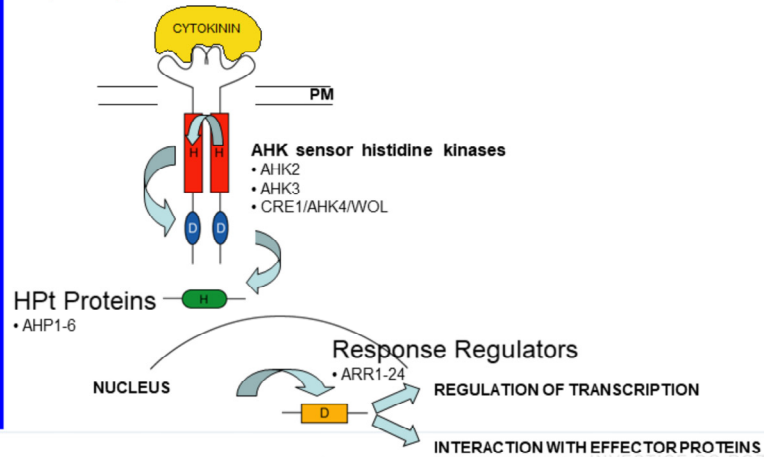

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Identifikace role genu *ARR21*

Recent Model of the CK Signaling via Multistep Phosphorelay (MSP) Pathway

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Identifikace role genu *ARR21*

- Předpokládaný přenašeč signálu u dvoukomponentního signálního systému *Arabidopsis*
- Mutant identifikován vyhledáváním v databázi inzerčních mutantů (SINS-sequenced insertion site) pomocí programu BLAST

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

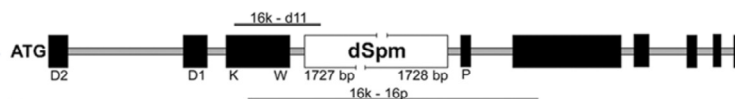
Identifikace role genu *ARR21* – izolace inz. mutanta

- vyhledávání v databázi inzerčních mutantů (SINS)

```
Insert_SINS: 01_09_64
Query: 80 tcttagcggttcgatgagcgtaaccatacttgacaanagagaaacgtagccagccattacagg 139
|||||
Sbjct: 58319 tcttagcggttcgatgagcgtaaccatacttgacaagagagaaacgtagccagccattacagg 58378
Arr21: 1830
```

```
Insert_SINS: 01_09_64
Query: 140 ttgtgatctcttgcaaaaatgttttggatttactgt 179
|||||
Sbjct: 58379 ttgtgatctcttgcaaaaatgttttggatttactgt 58418
Arr21: 1890
```

- lokalizace inzerce *dSpm* v genomové sekvenci *ARR21* pomocí sekvenace PCR produktů

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Operativní program
Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

EVROPSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

je spolufinancováno
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Identifikace role genu *ARR21*

- Předpokládaný přenašeč signálu u dvoukomponentního signálního systému *Arabidopsis*
- Mutant identifikován vyhledáváním v databázi inzerčních mutantů (SINS-sequenced insertion site) pomocí programu BLAST
- Exprese *ARR21* u standardního typu a Inhibice exprese u inzerčního mutantu potvrzena na úrovni RNA

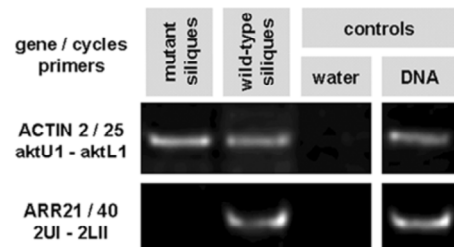
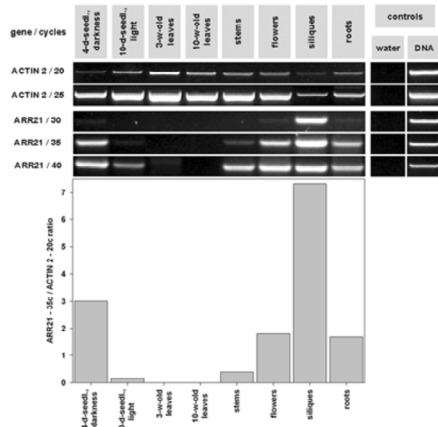
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Identifikace role genu *ARR21* – analýza exprese

Standardní typ

Inzerční mutant

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Identifikace role genu *ARR21*

- Předpokládaný přenašeč signálu u dvoukomponentního signálního systému *Arabidopsis*
- Mutant identifikován vyhledáváním v databázi inzerčních mutantů (SINS-sequenced insertion site) pomocí programu BLAST
- Exprese *ARR21* u standardního typu a Inhibice exprese u inzerčního mutantu potvrzena na úrovni RNA
- Analýza fenotypu inzerčního mutantu

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

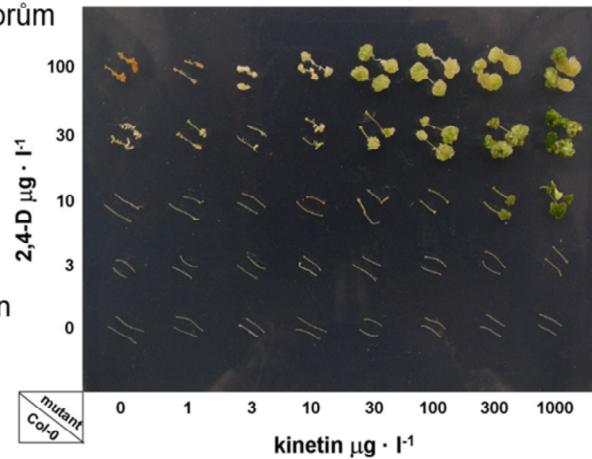
Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Identifikace role genu *ARR21* – analýza fenotypu mutantu

- Analýza citlivosti k regulátorům růstu rostlin

- 2,4-D a kinetin
- etylén
- světlo různých vlnových délek

- Doba kvetení i počet semen nezměněn

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Identifikace role genu *ARR21* – příčiny absence fenotypu

- Funkční redundance v rámci genové rodiny?

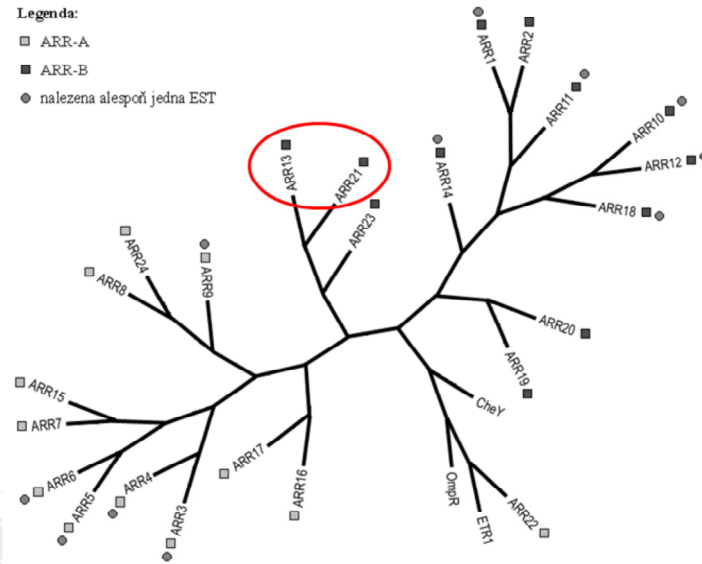
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Identifikace role genu *ARR21* – příbuznost ARR genů

Legenda:

- ARR-A
- ARR-B
- nalezena alespoň jedna EST

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

ZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

záměry je spolufinancována
evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Identifikace role genu *ARR21* – příčiny absence fenotypu

- Funkční redundance v rámci genové rodiny?
- Fenotypový projev pouze za velmi specifických podmínek (?)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Identifikace role genu *ARR21* – shrnutí

- Gen *ARR21* identifikován pomocí srovnávací analýzy genomu *Arabidopsis*
- Na základě analýzy sekvence byla předpovězena jeho funkce
- Byla prokázána místně specifická exprese genu *ARR21* na úrovni RNA
- Identifikace funkce genu pomocí inzerční mutagenese v případě *ARR21* ve vývoji *Arabidopsis* byla neúspěšná, pravděpodobně v důsledku funkční redundance v rámci genové rodiny

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Postupy „přímé“ a reverzní genetiky
 - rozdíly v myšlenkových přístupech k identifikaci genů a jejich funkcí
- Identifikace genů *ab initio*
 - struktura genů a jejich vyhledávání

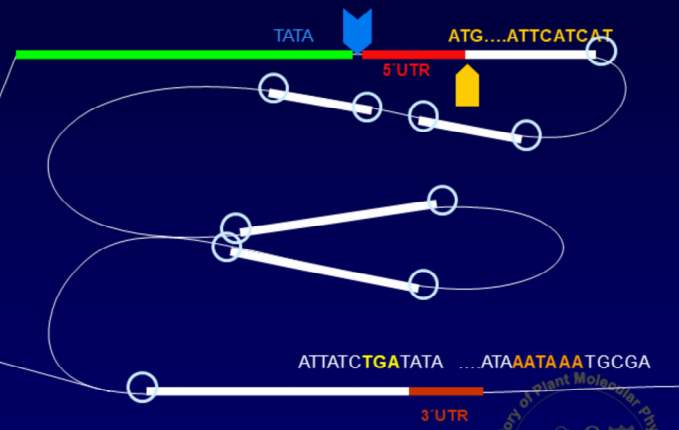

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

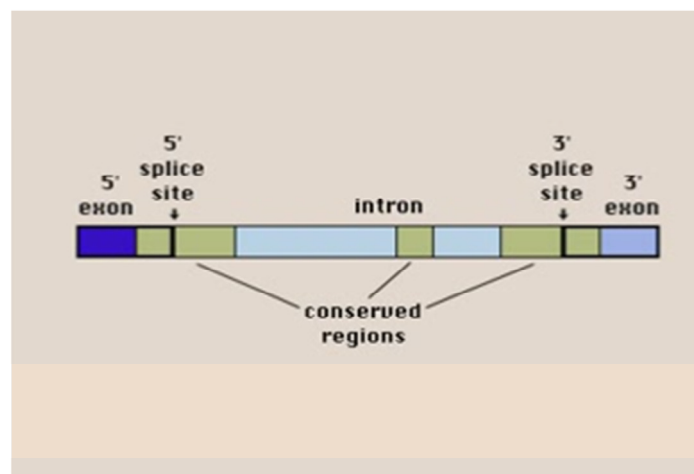
Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Struktura genů

- promotor
- počátek transkripce
- 5'UTR
- počátek translace
- místa sestřihu
- stop kodon
- 3'UTR
- polyadenylační signál

Sestřih RNA

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Identifikace Genů *Ab Initio*

- zanedbání 5' a 3' UTR
- identifikace počátku translace (ATG) a stop kodonu (TAG, TAA, TGA)
- nalezení donorových (většinou GT) a akceptorových (AG) míst sestřihu
- využití různých statistických modelů (např. Hidden Markov Model, HMM, viz doporučená studijní literatura, Majoros et al., 2003) k posouzení a ohodnocení váhy identifikovaných donorových a akceptorových míst

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Predikce míst sestřihu

- programy pro predikci míst sestřihu (specifita přibližně 35%)
 - GeneSplicer (http://www.tigr.org/tdb/GeneSplicer/gene_spl.html)
 - SplicePredictor (<http://deepc2.psi.iastate.edu/cgi-bin/sp.cgi>)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

SplicePredictor

BCB @ ISU Bioinformatics 2 Download Help Tutorial References Contact
Go

SplicePredictor

- a method to identify potential splice sites in (plant) pre-mRNA by sequence inspection using Bayesian statistical models
(click [here](#) to access the older method using logitlinear models)

Sequences should be in the one-letter-code ({a,b,c,g,h,k,m,n,r,s,t,u,w,y}), upper or lower case; all other characters are ignored during input. Multiple sequence input is accepted in **FASTA** format (sequences separated by identifier lines of the form ">SQ:name_of_sequence comments") or in **GenBank** format.

Paste your genomic DNA sequence here:

```
GAGGAGGCACAAAATGACGAATATACAAAATGATCTTAAACAGCTAAACTATATTGGACATTTTTTCGATCTCAGATATA  
AAAAGATTTTCATTCAATATAAATACTTGGATAAATACTTATTATTTTTCTTTAGTTTATTAACAAAAAACCTTAATAAAT  
ACGAGTTTAAAGTCCACAAAATCGCTTAGACTAAAATACACCATATAATTTCAAACGATAAAGTTTACAAAAGTAATATCC  
AAGTATCTCATAGTCAACATATATATAGTAATAATTAGTTGACGTATAAGAAAAATAAAATAAATAAATTAGTATCTTAT  
TTTTGGTGGTGTGACTGGTGAATGCTGCAGAAATGCTCGGCAAAATGGAACCATATCCCAAGACATGGGTTTTAGAT
```

... or upload your sequence file (specify file name):

... or type in the GenBank accession number of your sequence:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

SplicePredictor

What do the output columns mean?

SplicePredictor, Version of February 13, 2005.
Date run: Wed Nov 9 11:30:14 2005

Species: Homo sapiens
Model: 2-Class Bayesian
Prediction cutoff (2 ln[P]): 3.00
Local pruning: on
Non-canonical sites: not scored

Sequence 1: your-sequence, from 1 to 9490.

Potential splice sites

t	q	loc	sequence	F	c	rho	gamma	+ P*P*Q*
A	<<<	75	ttttttgatctcagat	0.973	7.16	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	134	atatactttttttttt	0.999	14.86	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	300	gattttgtgtttttt	0.977	7.48	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	780	ttgtttgtttttttt	0.986	8.56	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	848	tattttttttttttt	0.968	6.80	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	1051	caattttttttttt	0.930	5.19	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	1213	tattttttttttttt	0.989	12.14	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	1373	tttttttttttttt	0.999	13.17	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	1487	tttttttttttttt	0.983	4.04	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	1581	atgttttttttttt	0.982	8.03	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	1781	ggtttttttttttt	0.886	4.10	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	2440	taattttttttttt	0.939	5.44	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	2479	cacttttttttttt	0.942	5.59	0.000	0.000	7 (5 3 1)
D	>>>	2546	aagTtagta	0.909	4.61	0.885	1.903	15 (5 5 5)
A	<<<	2572	tttttttttttttt	0.930	5.16	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	2762	tttttttttttttt	0.952	5.99	0.220	0.000	11 (5 5 1)
A	<<<	3022	tttttttttttttt	0.956	6.16	0.221	0.000	11 (5 5 1)
A	<<<	3048	tttttttttttttt	0.973	7.15	0.229	0.000	11 (5 5 1)
A	<<<	3171	tttttttttttttt	0.988	8.74	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	3284	tttttttttttttt	0.993	10.03	0.000	0.000	8 (5 3 2)
D	>>>	3372	atTTtaggg	0.933	5.28	0.855	1.849	15 (5 5 5)
A	<<<	3551	tttttttttttttt	0.916	4.77	0.733	0.865	12 (5 3 2)
A	<<<	3561	tttttttttttttt	0.850	1.47	0.000	0.000	7 (5 3 1)
D	>>>	3649	caGTtatta	0.933	5.25	0.000	1.849	11 (5 3 1)
D	>>>	3688	caTTtaggg	0.900	4.06	0.000	0.000	15 (5 3 1)
A	<<<	4254	tttttttttttttt	0.998	12.82	0.000	0.002	8 (5 3 2)
A	<<<	4351	tttttttttttttt	0.991	9.42	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	4633	tttttttttttttt	0.878	3.97	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	4976	tttttttttttttt	0.952	5.98	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	5004	tttttttttttttt	0.996	11.17	0.000	0.000	7 (5 3 2)
D	>>>	5354	caatTtagg	0.821	3.04	0.387	0.000	11 (5 5 1)
A	<<<	5384	tttttttttttttt	0.941	5.54	0.478	0.090	13 (5 5 3)
A	<<<	5403	tttttttttttttt	0.884	4.26	0.000	0.000	7 (5 3 1)
A	<<<	5441	tttttttttttttt	0.995	10.43	0.387	0.000	11 (5 5 1)
A	<<<	5472	tttttttttttttt	0.965	6.62	0.478	0.090	13 (5 5 3)
D	>>>	5745	ggtTtagga	0.991	9.48	0.990	1.956	15 (5 5 5)
A	<<<	5808	tttttttttttttt	0.948	5.83	0.458	0.000	11 (5 5 1)
A	<<<	6139	tttttttttttttt	0.999	13.59	0.508	0.000	12 (5 5 2)
A	<<<	6552	tttttttttttttt	0.938	5.42	0.000	0.000	7 (5 3 1)

Identifikace Genů *Ab Initio*

- programy pro predikci míst sestřihu (specificita přibližně 35%)
 - GeneSplicer (http://www.tigr.org/tdb/GeneSplicer/gene_sp1.html)
 - SplicePredictor (<http://deepc2.psi.iastate.edu/cgi-bin/sp.cgi>)
 - NetGene2 (<http://www.cbs.dtu.dk/services/NetGene2/>)

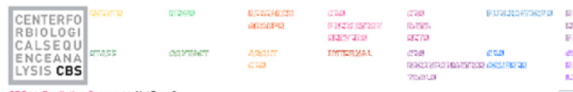
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

NetGene 2

CBS >> Prediction Servers >> NetGene2

NetGene2 Server

The NetGene2 server is a service producing neural network predictions of splice sites in human, *C. elegans* and *A. thaliana*

[Instructions](#) [Output format](#) [Abstract](#) [Performanc](#)

SUBMISSION

Submission of a local file with a single sequence:

File in **FASTA** format

- Human
- C. elegans*
- A. thaliana*

Submission by pasting a single sequence:

Sequence name

- Human
- C. elegans*
- A. thaliana*

Sequence

```
GAGGAGGCACAAAATGACGAATATACAAAATGATCTTAAACAGCTAAACTATATTGGACATTTTTCGATC  
TCAGATATA  
AAAGATTTCAATCAATATAACTTGGATAAATACTCTTATTATTTTCTTTAGTTTATTAATAAAAAACCT  
CTAATAAAT  
ACGAGTTTAAAGTCCACAAAATCGCTTAGACTAAAATACACCATATAATTTCAAACGATAAAGTTTACAAAA
```

NOTE: The submitted sequences are kept confidential and will be erased immediately after processing.

DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

NetGene 2

Prediction done

***** NetGene2 v. 2.4 *****

The sequence: Sequence has the following composition:

Length: 3490 nucleotides.
31.8% A, 17.0% C, 19.6% G, 31.7% T, 0.0% X, 36.5% G+C

Donor splice sites, direct strand

pos 5'>3'	phase	strand	confidence	5'	exon	intron	3'
1704	0	+	0.87	TTCGAACAC	GTTAAATTT		
1906	0	+	0.99	CGGTGAACGG	GTTAGACAT		
3182	1	+	1.00	GGCGTTGAG	GTAATCTGG	H	
3765	1	+	1.00	TGGGTCGTCGG	GTAATCTGG	H	
4134	0	+	0.74	TCAACACAC	GTTGTAATA	H	
4619	1	+	0.74	AGCAAGAAG	GCTCTGTTTC	H	
4915	0	+	0.94	CGTCTCTCTG	GTAATCTGG	H	
5356	0	+	0.87	TCTGACCA	GTTGATGTT	H	
5384	1	+	1.00	GATTGGTGT	GTAAGACTCT	H	
5809	1	+	1.00	TATCCTAAG	GTTGTCCAA	H	
6057	0	+	1.00	GCAGCTCTT	GTAAGACTCT	H	
6096	1	+	0.74	CTCTTCACA	GTAAGACTCT	H	
7369	0	+	1.00	GGACTGCCA	GTAAGTTAA	H	
7886	0	+	0.74	GAACAAAATG	GTTAGATGA	H	
9323	0	+	0.74	GRAGATTAG	GTTTCTCT	H	

Donor splice sites, complement strand

pos 3'>5'	pos 5'>3'	phase	strand	confidence	5'	exon	intron	3'
1213	0	+	0.59	TATTTTTTG	TTATGGAGC			
1221	2	+	0.87	AGTTATGCG	ACAAGACTG			
1373	0	+	0.71	TCTTCCAG	GACACGAA			
1487	1	+	0.81	ATATTGATG	TGGACATTA			
3284	0	+	0.87	GTTATCAAG	GTTTTCGACT			
4254	0	+	1.00	TGTTCTTCG	ATCCACCAT	H		
4832	2	+	0.54	AAATTCGG	TTCAGTGGC			
5004	0	+	0.94	TTTTGCCAG	AGATACACAC			
5472	1	+	0.96	AAAATTACG	GCTCTGCTCA			
6135	0	+	1.00	ATTATTATG	GTAAGATTAA	H		
6490	1	+	0.90	AAATTCAG	TGTGGGAA			
6744	0	+	0.59	TGTCACAG	TTTCGTAGAG			
7447	0	+	0.96	TTCGCACAG	ATCCAGAAA			
7780	2	+	0.76	TCCATTTCG	ATACAGACA			
7786	2	+	0.92	TCGATACAG	AACACATCA			

Acceptor splice sites, direct strand

pos 5'>3'	phase	strand	confidence	5'	intron	exon	3'
1213	0	+	0.59	TATTTTTTG	TTATGGAGC		
1221	2	+	0.87	AGTTATGCG	ACAAGACTG		
1373	0	+	0.71	TCTTCCAG	GACACGAA		
1487	1	+	0.81	ATATTGATG	TGGACATTA		
3284	0	+	0.87	GTTATCAAG	GTTTTCGACT		
4254	0	+	1.00	TGTTCTTCG	ATCCACCAT	H	
4832	2	+	0.54	AAATTCGG	TTCAGTGGC		
5004	0	+	0.94	TTTTGCCAG	AGATACACAC		
5472	1	+	0.96	AAAATTACG	GCTCTGCTCA		
6135	0	+	1.00	ATTATTATG	GTAAGATTAA	H	
6490	1	+	0.90	AAATTCAG	TGTGGGAA		
6744	0	+	0.59	TGTCACAG	TTTCGTAGAG		
7447	0	+	0.96	TTCGCACAG	ATCCAGAAA		
7780	2	+	0.76	TCCATTTCG	ATACAGACA		
7786	2	+	0.92	TCGATACAG	AACACATCA		

EVROPSKA UNIE MŠMT MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

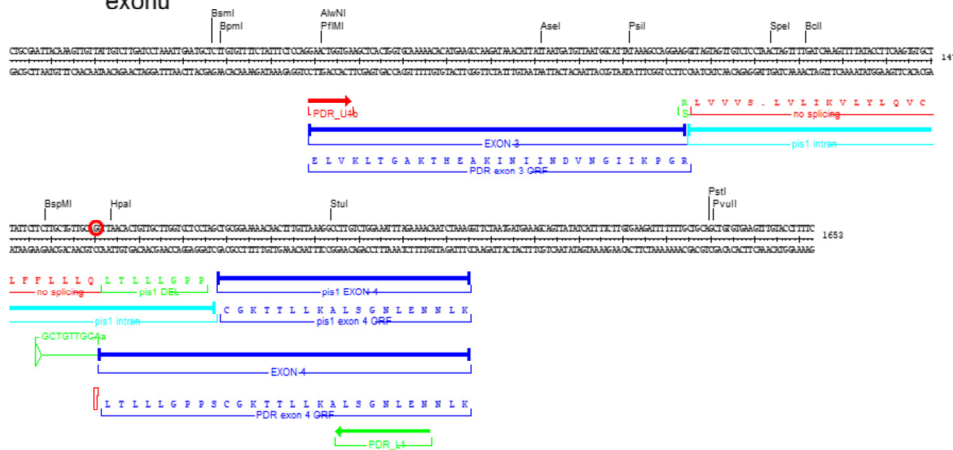

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Sestřih RNA a adaptace

- odchylky rozpoznávání míst sestřihu u rostlin v praxi - příklad vývojové plasticity (nejen) rostlin
 - identifikace mutanta s bodovou mutací (tranzice G→A) přesně v místě sestřihu na 5' konci 4. exonu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

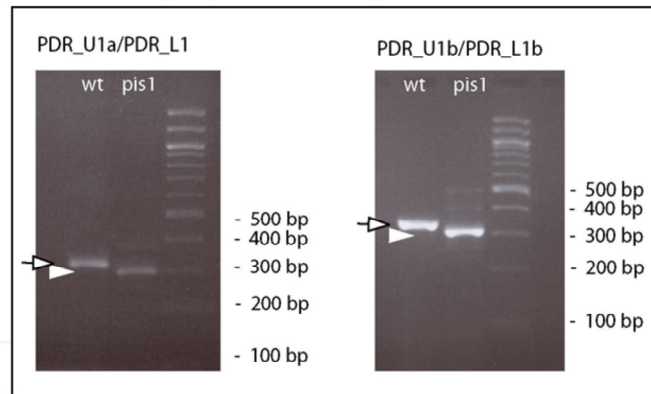
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

a státním rozpočtem České republiky

Sestřih RNA a adaptace

- identifikace mutanta s bodovou mutací (tranzice G→A) přesně v místě sestřihu na 5' konci 4. exonu
- analýza pomocí RT PCR prokázala přítomnost fragmentu kratšího než by odpovídalo cDNA po normálním sestřihu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

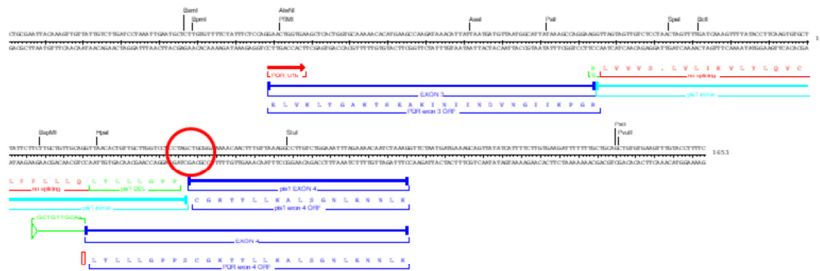

ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

o prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Sestřih RNA a adaptace

- odchylky rozpoznávání míst sestřihu u rostlin v praxi - příklad vývojové plasticity (nejen) rostlin
 - identifikace mutantu s bodovou mutací (tranzice G→A) přesně v místě sestřihu na 5' konci 4. exonu
 - analýza pomocí RT-PCR prokázala přítomnost fragmentu kratšího než by odpovídalo cDNA po normálním sestřihu
 - sekvenace tohoto fragmentu pak ukázala na alternativní sestřih s využitím nejbližšího možného místa sestřihu v exonu 4

ESF

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, Mládeží a tělovýchovy

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

DĚLÁVÁNÍ

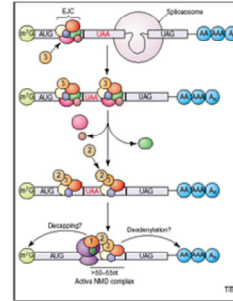
dufinancována

státním fondem

a státním rozpočtem České republiky

Sestřih RNA a adaptace

- odchylky rozpoznávání míst sestřihu u rostlin v praxi - příklad vývojové plasticity (nejen) rostlin
 - identifikace mutanta s bodovou mutací (tranzice G→A) přesně v místě sestřihu na 5' konci 4. exonu
 - analýza pomocí RT PCR prokázala přítomnost fragmentu kratšího než by odpovídalo cDNA po normálním sestřihu
 - sekvenace tohoto fragmentu pak ukázala na alternativní sestřih s využitím nejbližšího možného místa sestřihu v exonu 4
 - existence podobných obranných mechanismů prokázána i u jiných organismů (např. nestabilita mutantní mRNA se vznikem předčasného stopkodonu (> 50-55 bp před normálním stop kodonem) u eukaryot, viz doporučená studijní literatura, Singh and Lykke-Andersen, 2003)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Identifikace genů *ab initio*

- programy pro predikci exonů
 - 4 typy exonů (podle polohy):
 - iniciační
 - vnitřní
 - terminální
 - jednoduché
 - programy kromě rozpoznávání míst sestřihu zohledňují i strukturu jednotlivých typů exonů
- iniciační:
 - Genescan (<http://hollywood.mit.edu/GENSCAN.html>)
 - GeneMark.hmm (<http://opal.biology.gatech.edu/GeneMark/>)
- interní:
 - MZEF (<http://rulai.cshl.org/tools/genefinder/>)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

GENESCAN

GENSCANW output for sequence CKII

```

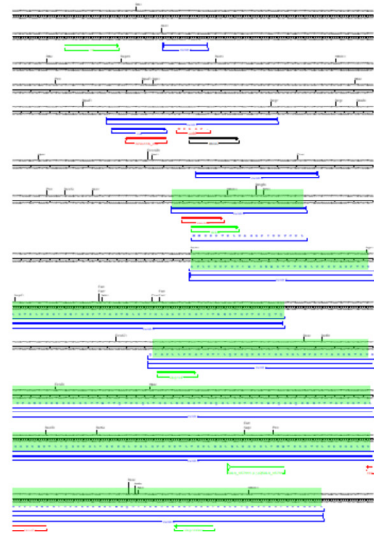
GENSCAN 1.0   Date run: 10-Nov-105   Time: 02:24:26
Sequence CKII : 9490 bp : 36.53% C+G : Isochore 1 ( 0 - 43 C+G)
Parameter matrix: Arabidopsis.smat
Predicted genes/exons:

Gn.Ex Type S .Begin .End .Len Fr Ph I/Ac Do/T CodRg P... Tscr..
-----
1.00 Prom + 1497 1536 40          -3.85
1.01 Init + 3708 3764 57 2 0 63 51 37 0.459 -4.028
1.02 Intr + 3894 4133 240 2 0 -3 7 327 0.713 17.32
1.03 Intr + 4255 4914 660 0 0 86 59 296 0.771 22.57
1.04 Intr + 5005 5383 379 0 1 70 91 343 0.772 31.41
1.05 Intr + 5473 6056 584 2 2 38 99 582 0.722 50.76
1.06 Intr + 6136 7368 1233 0 0 68 108 655 0.977 56.86
1.07 Term + 7448 7660 213 1 0 43 35 212 0.999 12.65
1.08 PlyA + 7910 7915 6          -0.45

2.03 PlyA - 7976 7971 6          -4.83
2.02 Term - 8793 8050 263 0 0 107 37 542 0.997 48.46
2.01 Init - 9253 8936 318 1 0 105 73 386 0.999 41.18

Suboptimal exons with probability > 0.100

Exnum Type S .Begin .End .Len Fr Ph B/Ac Do/T CodRg P... Tscr..
-----
S.001 Init + 1867 1905 39 0 0 64 40 57 0.298 3.74
S.002 Init + 2374 2442 69 0 0 55 95 -11 0.132 2.40
S.003 Intr + 3894 4110 217 2 1 -3 -34 307 0.177 11.55
S.004 Intr + 4352 4914 563 0 2 75 59 338 0.187 26.20
S.005 Intr + 5005 5379 375 0 0 70 8 338 0.212 22.99
S.006 Intr + 5442 6056 615 2 0 95 99 589 0.208 57.32
    
```


PROJEKT PŘI ROZVOJNÉ VEDELEKÁRNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Explanation Gn.Ex : gene number, exon number (for reference) **Type** : Init = Initial exon (ATG to 5' splice site) Intr = Internal exon (3' splice site to 5' splice site) Term = Terminal exon (3' splice site to stop codon) Sngl = Single-exon gene (ATG to stop) Prom = Promoter (TATA box / initiation site) PlyA = poly-A signal (consensus: AATAAA) **S** : DNA strand (+ = input strand; - = opposite strand) **Begin** : beginning of exon or signal (numbered on input strand) **End** : end point of exon or signal (numbered on input strand) **Len** : length of exon or signal (bp) **Fr** : reading frame (a forward strand codon ending at x has frame x mod 3). For example, if nucleotides 1,2,3 of the sequence are read as a codon, that's called reading frame 0. If 2,3,4 are read as a codon, that's reading frame 1. If 3,4,5 are read as a codon, that's reading frame 2, and so on. This information, together with the starting and ending positions of the exon, is sufficient to give the amino acid sequence encoded by the exon. Another use of the reading frame is that if you see two adjacent predicted exons separated by a relatively short intron which share the same reading frame, it may be worth looking at the possibility that the intervening intron is not correct, i.e. that the two exons plus the intervening intron might form one long exon (assuming there are no inframe stops in the intron, of course). **Ph** : net phase of exon (exon length modulo 3). For example, an exon of length 15 bp has net phase 0 since 15 is divisible by 3, an exon of length 16 bp has net phase 1 because 16 divided by 3 leaves a remainder of 1, an exon of length 17 bp has net phase 2, and an exon of length 18 bp has net phase 0 again. The point of this is that exons whose net phase is 0 can be omitted from the gene without disrupting the reading frame: such exons are candidates for being either 1) incorrect, or 2) alternatively spliced. **I/Ac** : initiation signal or 3' splice site score (tenth bit units; x 10). If below zero, probably not a real acceptor site. **Do/T** : 5' splice site or termination signal score (tenth bit units; x 10) if below zero, probably not a real donor site. **CodRg** : coding region score (tenth bit units) **P** : probability of exon (sum over all parses containing exon). This quantity is close to the actual probability that the predicted exon is correct. **Tscr** : exon score (depends on length, I/Ac, Do/T and CodRg scores).

Comments The SCORE of a predicted feature (e.g., exon or splice site) is a log-odds measure of the quality of the feature based on local sequence properties. For example, a predicted 5' splice site with score > 100 is strong; 50-100 is moderate; 0-50 is weak; and below 0 is poor (more than likely not a real donor site). The PROBABILITY of a predicted exon is the estimated probability under GENSCAN's model of genomic sequence structure that the exon is correct. This probability depends in general on global as well as local sequence properties, e.g., it depends on how well the exon fits with neighboring exons. It has been shown that predicted exons with higher probabilities are more likely to be correct than those with lower probabilities.

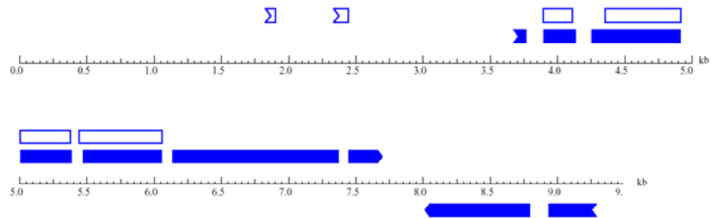
What are the suboptimal exons?

Under the probabilistic model of gene structural and compositional properties used by GENSCAN, each possible "parse" (gene structure description) which is compatible with the sequence is assigned a probability. The default output of the program is simply the "optimal" (highest probability) parse of the sequence. The exons in this optimal parse are referred to as "optimal exons" and the translation products of the corresponding "optimal genes" are printed as GENSCAN predicted peptides. (All the data in our J Mol Biol paper and on the other GENSCAN web pages refer exclusively to the optimal parse/optimal exons.) Of course, the optimal parse does not always correspond to the actual (biological) parse of the sequence, that is, the actual set of exons/genes present. In addition, there may be more than one parse which can be considered "correct", for example, in the case of a gene which is alternatively transcribed, translated or spliced. For both of these reasons, it may be of interest to consider "suboptimal" ("near-optimal") exons as well, i.e. exons which have reasonably high probability but are not present in the optimal parse. Specifically, for every potential exon E in the sequence, the probability P(E) is defined as the sum of the probabilities under the model of all possible "parses" (gene structures) which contain the exact exon E in the correct reading frame. (This quantity is calculated as described on the [GENSCAN exon probability page](#).) Given a probability cutoff C, suboptimal exons are those potential exons with P(E) > C which are not present in the optimal parse.

Suboptimal exons have a variety of potential uses. First, suboptimal exons sometimes correspond to real exons which were missed for whatever reason by the optimal parse of the sequence. Second, regions of a prediction which contain multiple overlapping and/or incompatible optimal and suboptimal exons may in some cases indicate alternatively spliced regions of a gene (Burge & Karlin, in preparation). The probability cutoff C used to determine which potential exons qualify as suboptimal exons can be set to any of a range of values between 0.01 and 1.00. The default value on the web page is 1.00, meaning that no suboptimal exons are printed. For most applications, a cutoff value of about 0.10 is recommended. Setting the value much lower than 0.10 will often lead to an explosion in the number of suboptimal exons, most of which will probably not be useful. On the other hand, if the value is set much higher than 0.10, then potentially interesting suboptimal exons may be missed.

GENESCAN

GENSCAN predicted genes in sequence 02:56:23

Key: ■ Initial exon ■ Internal exon ■ Terminal exon ■ Single-exon gene ■ Optimal exon □ Suboptimal exon

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

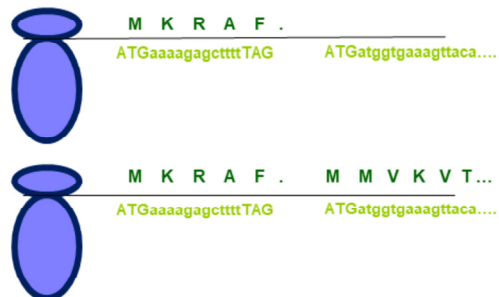
OZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Regulace translace

• Funkční význam sestřihu v nepřekládaných oblastech - důležitá regulační součást genů

- Translační represe prostřednictvím krátkých ORF v 5'UTR
- Identifikováno např. u kukuřice (Wang and Wessler, 1998, viz doporučená lit.)
- V případě CKI1 pokus prokázat tento způsob regulace genové exprese pomocí transgenních linií nesoucích *uidA* pod kontrolou dvou verzí promotoru, zatím nepotvrzeno

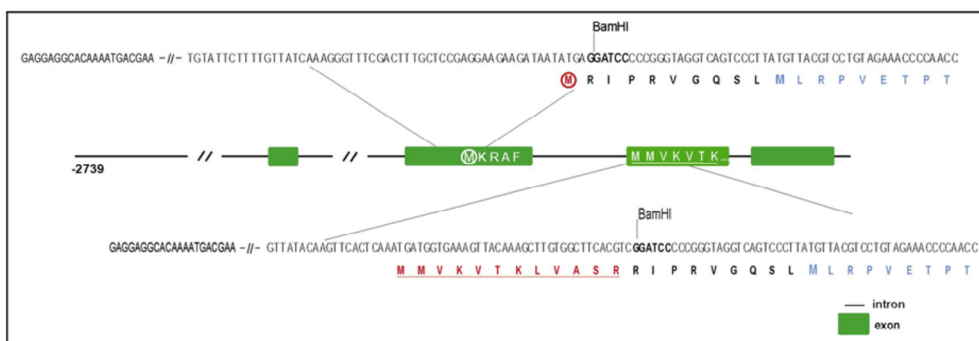
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Regulace translace

- Funkční význam sestřihu v nepřekládaných oblastech - důležitá regulační součást genů

- V případě CK11 pokus prokázat tento způsob regulace genové exprese pomocí transgenních linií nesoucích *uidA* pod kontrolou dvou verzí promotoru, zatím nepotvrzeno

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genové modelování

- programy pro genové modelování
 - zohledňují také další parametry, např. návaznost ORF
 - Genescan (<http://hollywood.mit.edu/GENSCAN.html>)
velice dobrý pro predikci exonů v kódujících oblastech
(testováno na genu *PDR9*, identifikoval všech 23 (!) exonů)
 - GeneMark.hmm (<http://opal.biology.gatech.edu/GeneMark/>)
 - GlimmerHMM (<https://ccb.jhu.edu/software/glimmerhmm/>)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

GeneMark

Result of last submission:

[View PDF Graphical Output](#)

[GeneMark.hmm Listing](#)

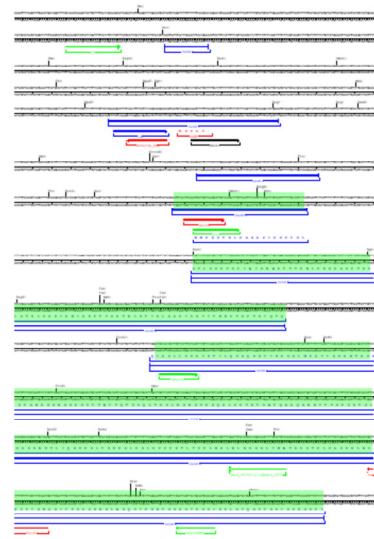
Go to: [GeneMark.hmm Protein Translations](#)

Go to: [Job Submission](#)

Dukariotyc GeneMark.hmm version bp 3.9 April 25, 2008
 Sequence name: CK11
 Sequence length: 5040 bp
 GC content: 38.79%
 Matrices file: /home/genemark/euk_gmm/matrices/ambalima_hmm0.0mod
 Thu Oct 1 11:09:24 2009

Predicted genes/exons

Gene #	Exon #	Strand	Exon Type	Exon Range	Exon Length	Start/End Frame
1	1	+	Initial	969 1025	57	1 0 --
1	2	+	Internal	1155 1594	440	1 0 --
1	3	+	Internal	1516 2175	660	1 0 --
1	4	+	Internal	2266 2644	379	1 1 --
1	5	+	Internal	2794 3317	524	2 0 --
1	6	+	Internal	3397 4629	1233	1 0 --
1	7	+	Terminal	4709 4921	213	1 0 --

/ZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
 Evropským sociálním fondem
 a státním rozpočtem České republiky

GeneMark

Result of last submission:

[View PDF Graphical Output](#)

[GeneMark.hmm Listing](#)

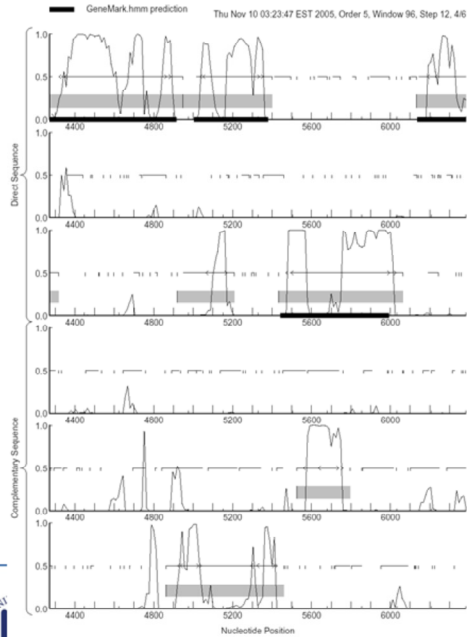
Go to: [GeneMark.hmm Protein Translations](#)

Go to: [Job Submission](#)

Dukariotyc GeneMark.hmm version bp 3.9 April 25, 2008
 Sequence name: CK11
 Sequence length: 5049 bp
 G+C content: 38.79%
 Matrices file: /home/genemark/euk_gmm.matrices/ambalima_hmm2.0mod
 Thu Oct 1 11:09:24 2009

Predicted genes/exons

Gene #	Exon #	Strand	Exon Type	Exon Range	Exon Length	Start/End Frame
1	1	+	Initial	969 1025	57	1 3 --
1	2	+	Internal	1155 1394	240	1 3 --
1	3	+	Internal	1516 2175	660	1 3 --
1	4	+	Internal	2266 2644	379	1 1 --
1	5	+	Internal	2794 3317	524	2 3 --
1	6	+	Internal	3397 4659	1262	1 3 --
1	7	+	Terminal	4709 4921	213	1 3 --

ŠKOLNÍ VĚŠTĚNÍ

ancována

Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genové homologie

- vyhledávání genů podle homologií
 - porovnávání s EST databázemi
 - BLASTN (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/BLAST/>)
 - porovnávání s proteinovými databázemi
 - BLASTX (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/BLAST/>)
 - Genewise (<https://www.ebi.ac.uk/Tools/psa/genewise/>)

porovnávají proteinovou sekvenci s genomovou DNA (po zpětném překladu), je nutná znalost aminokyselinové sekvence
 - porovnávání s homologními genomovými sekvencemi z příbuzných druhů
 - VISTA (<http://genome.lbl.gov/vista/index.shtml>)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Postupy „přímé“ a reverzní genetiky
 - rozdíly v myšlenkových přístupech k identifikaci genů a jejich funkcí
- Identifikace genů *ab initio*
 - struktura genů a jejich vyhledávání
 - genomová kolinearita a genová homologie

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genomová kolinearita

- genomy příbuzných druhů se přes značné odlišnosti vyznačují podobnostmi v uspořádání i sekvencích, možnost využití při identifikaci genů u příbuzných organismů pomocí vyhledávání v databázích
- **Obecné schéma** postupu při využívání **genomové kolinearity** (také „komparativní genomika“) při experimentální identifikaci genů příbuzných organismů:
 - **mapování malých genomů** s využitím nízkokopiových DNA markerů (např. RFLP)
 - **využití těchto markerů k identifikaci orthologních genů** (genů se stejnou nebo podobnou funkcí) příbuzného organismu
 - **malý genom** (např. rýže, 466 Mbp) může sloužit jako **vodítko**, kdy jsou identifikovány **molekulární nízkokopiové markery** (např. RFLP) **ve vazbě s genem zájmu** a tyto oblasti jsou pak **použity jako sonda** při vyhledávání v **BAC knihovnách** při identifikaci **orthologních oblastí velkých genomů** (např. ječmene nebo pšenice, 5000, resp. 16000 Mbp)

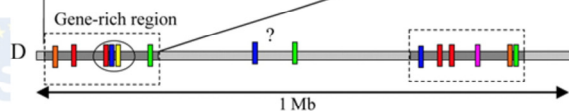
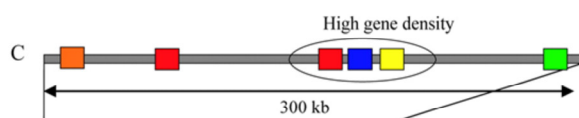
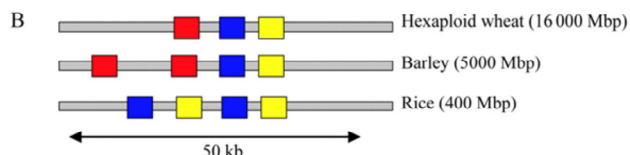
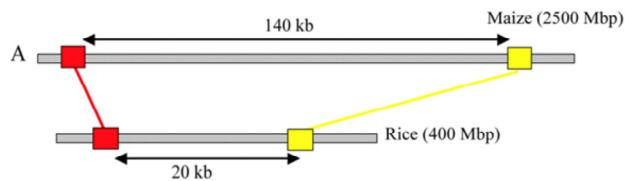
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genomová kolinearita

Feuillet and Keller, 2002

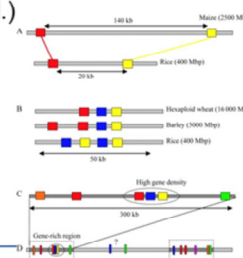
ŠTÍČKA DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genomová kolinearita

- zejména využitelné u trav (např. využití příbuznosti u ječmene, pšenice, rýže a kukuřice)
- malé genomové přestavby (dalece, duplikace, inverze a translokace menší než několik cM) jsou pak detekovány podrobnou sekvenční komparativní analýzou
- během evoluce dochází u příbuzných druhů k odchylkám především v nekódujících oblastech (invaze retrotranspozonů atd.)

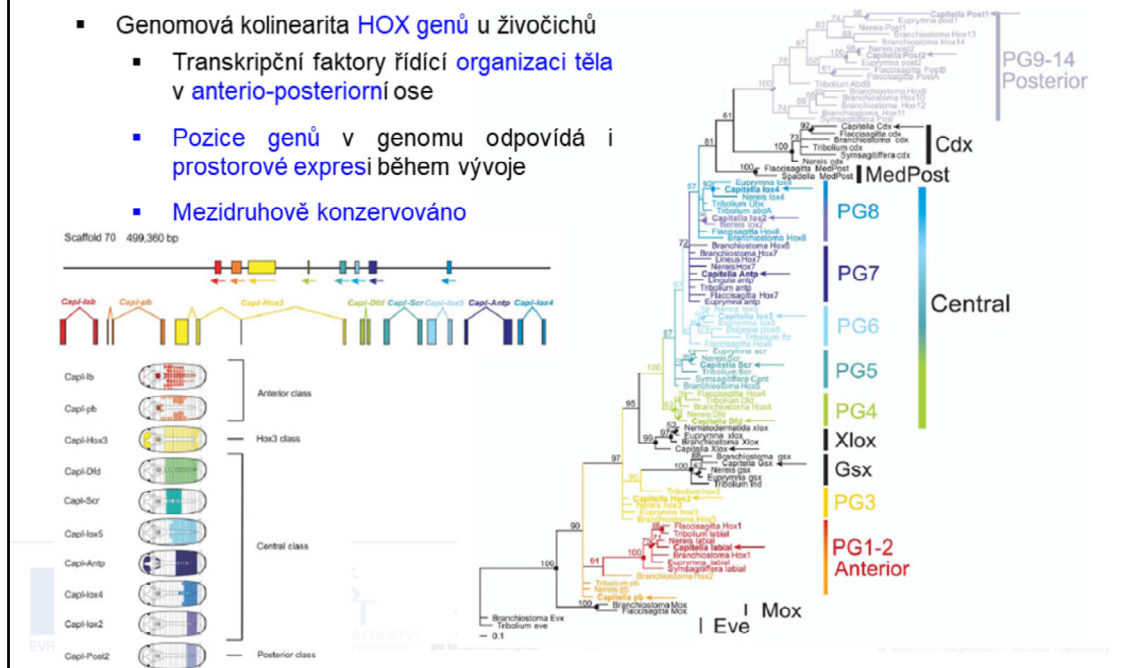

INVESTICE DO ROZVOJE VZDELAVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genomová kolinearita

- Genomová kolinearita **HOX genů** u živočichů
 - Transkripční faktory řídící **organizaci těla** v **anterio-posteriorní ose**
 - **Pozice genů** v genomu odpovídá i **prostorové expresi** během vývoje
 - **Mezidruhově konzervováno**

Genomic organization of the *Capitella* sp. I Hox cluster. A total of 11 *Capitella* sp. I Hox genes are distributed among three scaffolds. Black lines depict two scaffolds, which contain 10 of the *Capitella* sp. I Hox genes. The eleventh gene, *Cap1-Post1*, is located on a separate scaffold surrounded by ORFs of non-Hox genes (unpublished data). No predicted ORFs were identified between adjacent linked Hox genes. Transcription units are shown as boxes denoting exons, connected by lines that denote introns. Transcription orientation is denoted by arrows beneath each box. Color coding is the same as that used in on the right-hand side for each ortholog.

The phylogenetic tree on the right-hand side shows that the order of the genes on the chromosome is retained in several species (genome colinearity).

Osnova

- Postupy „přímé“ a reverzní genetiky
 - rozdíly v myšlenkových přístupech k identifikaci genů a jejich funkcí
- Identifikace genů *ab initio*
 - struktura genů a jejich vyhledávání
 - genomová kolinearita a genová homologie
- Experimentální identifikace genů
 - příprava genově obohacených knihoven pomocí technologie metylačního filtrování

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Metylační filtrování

- příprava genově obohacených knihoven pomocí technologie metylačního filtrování
- **geny** jsou (většinou!) **hypometylované**, kdežto **nekódující oblasti** jsou **metylované**
- využití bakteriálního RM systému, který rozpoznává metylovanou DNA pomocí rest. enzymů McrA a McrBC
 - McrBC rozpoznává v DNA metylovaný cytozin, který předchází purin (G nebo A)
 - pro štěpení je nutná vzdálenost těchto míst z 40-2000 bp

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Metylační filtrování

- příprava genově obohacených knihoven pomocí technologie metylačního filtrování
- **Schéma postupu** při přípravě BAC genomových knihoven pomocí metylačního filtrování:
 - příprava genomové DNA bez příměsí organelární DNA (chloroplasty a mitochondrie)
 - fragmentace DNA (1-4 kbp) a ligace adaptorů
 - příprava BAC knihovny v *mcrBC+* kmeni *E. coli*
 - selekce pozitivních klonů
- omezené využití: obohacení o kódující DNA o pouze cca 5-10 %

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Postupy „přímé“ a reverzní genetiky
 - rozdíly v myšlenkových přístupech k identifikaci genů a jejich funkcí
- Identifikace genů *ab initio*
 - struktura genů a jejich vyhledávání
 - genomová kolinearita a genová homologie
- Experimentální identifikace genů
 - příprava genově obohacených knihoven pomocí technologie metylačního filtrování
 - EST knihovny

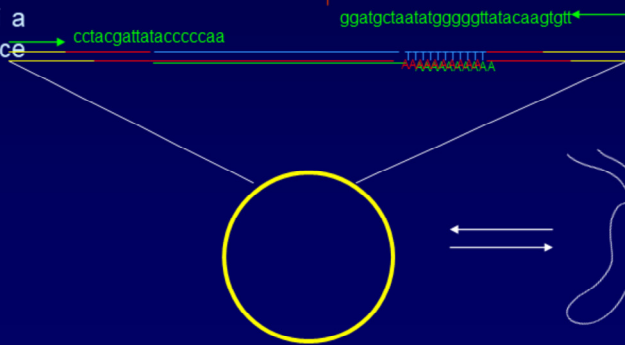

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

EST knihovny

- příprava EST knihoven
 - izolace mRNA
 - RT
 - ligace linkerů a syntéza druhého řetězce cDNA
 - klonování do vhodného bakteriálního vektoru
 - transformace do bakterií a izolace DNA (amplifikace DNA)
 - sekvenace s použitím specifických primerů pro použitý plasmid
 - uložení výsledků sekvenace do veřejné databáze

Klíčové koncepty

- **Přímá vs. reverzní genetika**
 - Gen jako faktor určující frekvenci fenotypu vs. fyzická entita, která existuje nezávisle na fenotypu
- **Identifikace genů *ab initio***
 - struktura genů a často i jejich poloha v genomu je konzervovaná
- **Experimentální identifikace genů**
 - příprava genově obohacených knihoven
 - EST knihovny
 - přímá a reverzní genetika (přednáška 03)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Diskuse

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky